

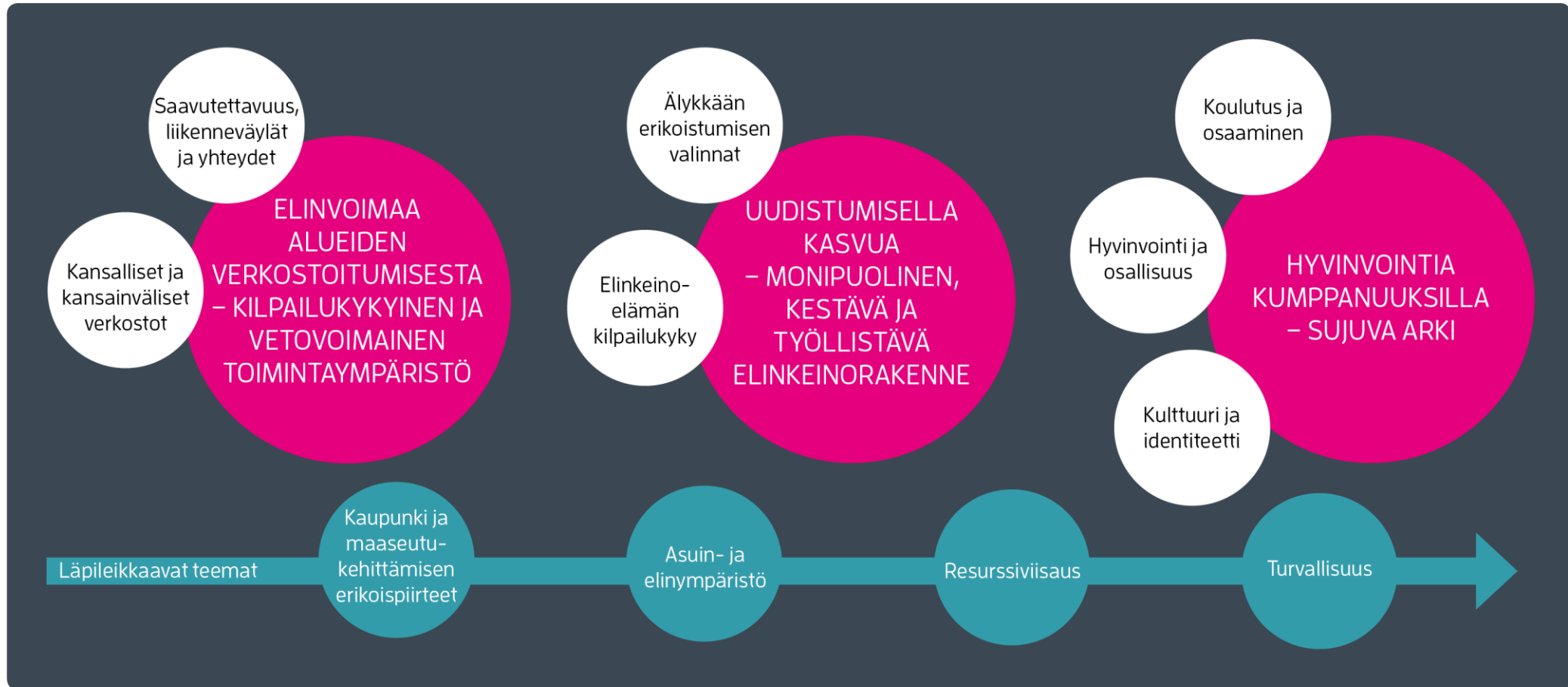
Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Saavutettavuus TEN-T ydinverkolle maakunnan elinvoiman perustana

Pokat 2021 Maakuntaohjelman käynnistysseminaari 22.3.2018

Maakuntasuunnittelija Jyrki Suorsa

POKAT 2021 PAINOPISTEET

Maakunnan saavutettavuus käsitteenä

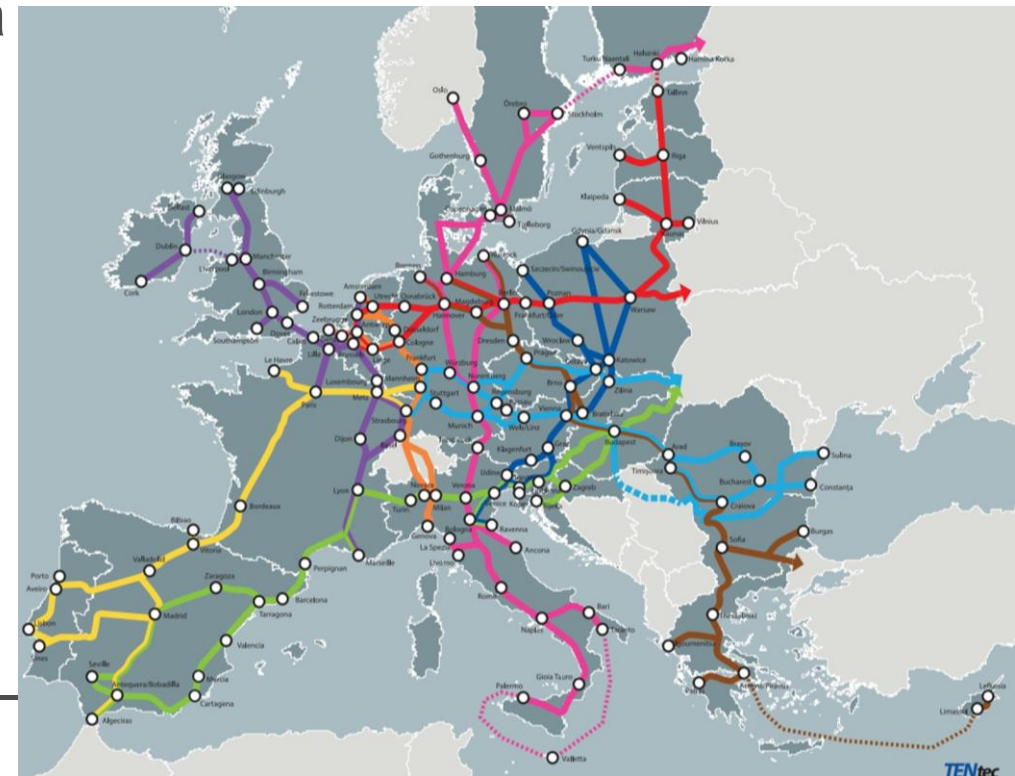
- ◆ Sijainti ja liikenneyhteydet ovat yksi maakunnan kehitykseen vaikuttavista tekijöistä.
- ◆ Liikenneyhteyksien luomia edellytyksiä aluekehitykselle voidaan kuvata saavutettavuuden käsitteen avulla.
- ◆ Maakunnan saavutettavuus voidaan ajatella mittariksi, joka kuvaa alueen sijaintietua = Hyöty, jonka alueen sijainti ja liikenneyhteydet tarjoavat alueen kotitalouksille, yrityksille ja muille organisaatioille
- ◆ Maakunnan vientiyrityksille kuljetuskustannusten aleneminen tuo lisää kilpailukykyä - on tärkeää, että liikenneyhteydet palvelevat hyvin alueen merkittävimpiä toimialoja
- ◆ Keskeistä on myös se, mihin kulloinkin kasvavat toimialat sijoittuvat – pitää pystyä tarjoamaan hyvä saavutettavuus myös uusille yrityksille ja toimialoille

Hyvä saavutettavuus turvaa kehitysedellytykset

- ◆ Saavutettavuus on yksi maakunnan kehitykseen vaikuttavista tekijöistä.
- ◆ Hyvät liikenneyhteydet ovat välttämättömiä mutta eivät yksinään riitä kehittymisedellytykseksi.
- ◆ Saavutettavuuden muutokset vaikuttavat alueiden kehitykseen.
- ◆ Alueen suhteellisen kilpailukyvyn ylläpito vaatii liikennejärjestelmän kehittämistä.
- ◆ Alueen hyvä saavutettavuus voi myös kompensoida muita kehitystekijöitä: esimerkiksi alhaisemmat kuljetuskustannukset korkeampia tuotantokustannuksia tai muualta työssäkäynnin mahdollistavat henkilöliikenneyhteydet alueen omaa työvoimatarjontaa – pätee myös toisin päin.
- ◆ Maantieteellinen sijainti sinänsä tai kuljetuskustannukset eivät monilla aloilla enää ole ratkaisevia tekijöitä, vaan entisistä tärkeämmiksi sijaintitekijöiksi ovat nousseet henkilö- ja tavaraliikenneyhteyksien nopeus, tiheys ja laatu.

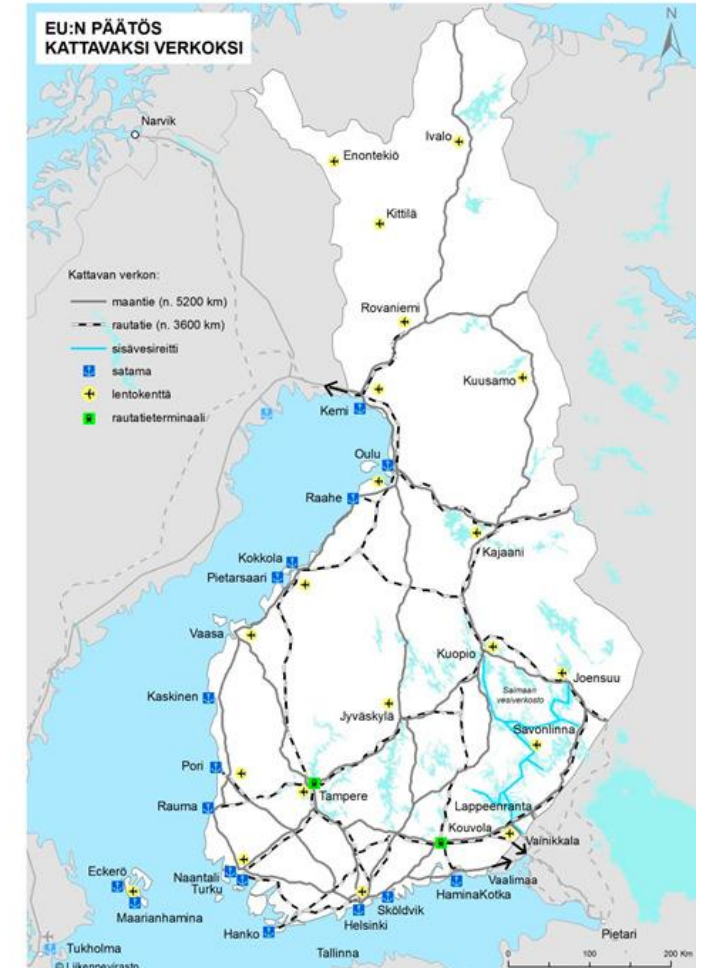
EU:n TEN-T liikennestrategia

- ◆ Euroopan komissio on määritellyt TEN-T- liikenneverkon, joka yhdistää Euroopan Unionin jäsenmaat toisiinsa.
- ◆ Kaksitasoinen multimodaalinen liikenneverkko koostuu ydinverkosta ja kattavasta verkosta.
- ◆ Ydinverkko koostuu Euroopan ja maailmanlaajuisten liikennevirtojen kannalta strategisesti merkittävimmistä liikenneverkosta ja sen solmupisteistä.
- ◆ **Ydinverkolla on määritelty 9 strategisesti merkittävintä ydinverkkokäytävää (TEN-T Core Network Corridor).**
- ◆ Suomeen näistä ydinverkkokäytävistä ulottuvat Scandinavian–Mediterranean (Scan-Med) sekä North Sea–Baltic (NSB) käytävät.

TEN-T ydinverkko ja kattava verkko Suomessa

- Saimaan syväväylä kuuluu TEN-T-ydinverkkoon, muttei ole minkään liikennekäytävän osa
- Kattavaan verkkoon, joka on EU:n alueiden saavutettavuutta tukeva multimodaalinen verkko kuuluvat:
 - Karjalan rata
 - Niirala – Onkamo-rata
 - Valtatie 6 Joensuusta etelään
 - Valtatie 9 (Kuopio-Niirala)
 - Joensuun lentoasema

Pohjois-Karjalan saavutettavuus TEN-T ydinverkolle

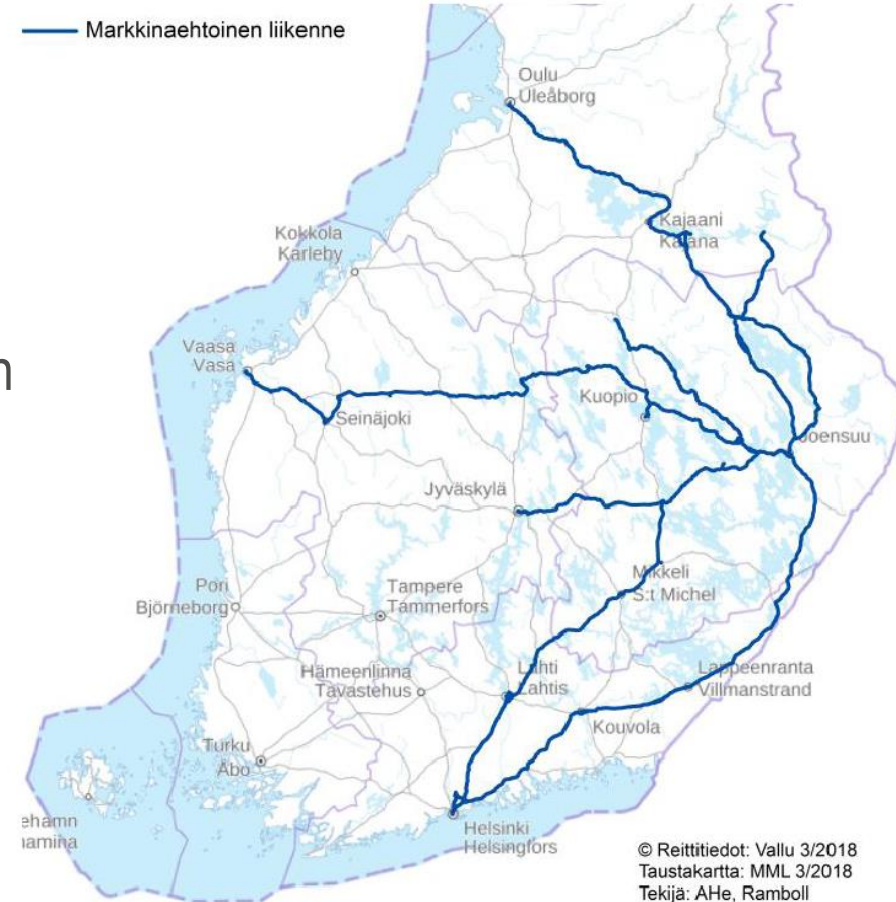
- ◆ Keskeisimmät tieyhteydet Pohjois-Karjalan ja Scan-Med-käytävän välillä ovat valtatie 6 sekä valtatiet 23, 5 ja 4.
- ◆ Rataverkolla Karjalan radalla Lappeenrannan ja Kouvolan kautta on keskeinen rooli sekä henkilö- että tavaraliikenteelle.
- ◆ Saimaan alueen syväväylästä satamineen ja Saimaan kanava yhdistävät Pohjois-Karjalan Itämerelle ja sen kautta Scan-Med-käytävän ja muidenkin ydinverkkojen satamiin.
- ◆ Joensuun lentoasema ja sen lentoliikennepalvelut tarjoavat yhteydet Pohjois-Karjalan ja Helsinki–Vantaan lentoaseman välillä, josta on erinomaiset jatkoyhteydet sekä Eurooppaan että muualle maailmaan. Helsinki-Vantaan lentoasema on Turun lentoaseman lisäksi Suomen ainoa ydinkäytävän lentoasema.

Liikenne ja kuljetukset

- ◆ Suurin osa Pohjois-Karjalan ja Scan-Med-käytävän välisistä kuljetuksista maanteitse keskittyy päätieverkolle. Tärkeimmän rungon etelä-pohjoissuuntaisille kuljetuksille muodostavat valtatie 6 ja valtatiet 23, 5 ja 4.
- ◆ Valtatien 6 rooli korostuu etenkin metsäteollisuuden ja kaupan kuljetuksissa. Sen rooli on keskeinen myös Pohjois-Karjalan raskaan teollisuuden vienti- ja tuontikuljetuksissa.
- ◆ Rataverkolla Pohjois-Karjalan ja Scan-Med-käytävän tärkein kuljetusreitti on Karjalanrata – erittäin tärkeä metsäteollisuuden kuljetuksille – yhteys myös Kouvolaan, joka on ydinverkon ainoa rautatieterminaali Suomessa.
- ◆ Saimaan kanavan kuljetusmäärät olivat vuonna 2017 yhteensä 1.27 miljoonaa tonnia, mikä oli noin 6 % enemmän kuin vuonna 2016.
- ◆ Lentoliikenne ei ole merkittävä kuljetusten kannalta.
- ◆ Pohjois-Karjalan yritysten logistiikkakustannukset ovat kokonaisuutena selvästi suuremmat kuin koko maassa keskimäärin.

Henkilöliikenne

- ▶ Maanteillä liikenne Pohjois-Karjalan ja Scan-Med-käytävän välillä painottuu valtatielle 6 sekä valtateille 23, 5 ja 4. Näillä on myös suurimmat liikennemäärät.
- ▶ Bussiliikenteessä suurin osa Joensuun ja Helsingin välisestä liikenteestä ajetaan valtatie 5 kautta, myös valtatie 6 kautta joitain vuoroja
- ▶ Joensuun kautta kulkee yhteensä 83 erillistä markkinaehtoisen liikenteen vuoroa. Näistä valtaosaa liikennöidään Joensuun ja Kuopion välillä.
- ▶ Henkilöliikenne keskittyy Karjalan radalle Joensuusta. Vajaa 400 000 matkustajaa/vuosi
- ▶ Lentoasemalta säännölliset yhteydet Helsinki-Vantaalle
 - ▶ Matkustajamäärä v. 2017 n.120 000
 - ▶ Kohtalaisen hyvä vuorotarjonta

Pohjois-Karjala ↔ TEN-T-ydinverkko

› Infrastrukturi, haasteet

- › Tieverkko: tiestön yleinen kunto ja korjausvelan vähentäminen
- › Suuremmat kuljetusyksiköt HCT-kuljetukset asettavat uusia vaatimuksia tieverkolle.
- › Ilmastonmuutoksesta aiheutuu vaikutuksia kunnossapidolle.
- › Pääteillä tarvitaan liittymien parantamisia ja liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta parantavia toimenpiteitä.
- › Raideliikenteessä edellytykset nopeustason nostamisen osalta ovat tasoristeysten kannalta hyvät. Suurimmat ongelmat rataosalla ovat kuitenkin ratateknisiä sekä turva-laitteisiin liittyviä. Nopeudennosto vaatii myös meluntorjuntaa asutuksen kohdalle.
- › Kouvolan ja Hamina-Kotkan sataman välisellä radalla on kapasiteettihaasteita.

Tavaraliikenteen haasteet

- › Tällä hetkellä edellytetään suuria kuljetusmääriä (kokojunat). Joustavia pienemmille kuljetusmäärille sopivia kuljetuspalveluita kaivataan.
- › Verkkokaupan kehittyminen ja yksittäinen tavaratoimitus -ilmiöt tulevat lisäämään kuljetustarvetta, etenkin jakelua.
- › Saimaalle tarvitaan investointipäätös sulkujen pidennyksestä, jotta muut toimijat voivat tehdä investointipäätöksiä mm. kaluston osalta.
- › Vesiliikenteen potentiaali pitäisi pystyä hyödyntämään paremmin.
- › Logistiikkakustannusten osuus yritysten liikevaihdosta on Pohjois-Karjalassa maan korkeimpia. Viennin ja tuonnin epätasapaino on alueella haasteena ja vaikuttaa mm. kuljetuskustannuksiin sekä konttiliikenteeseen ja konttien saatavuuteen. Tuontiliikennettä on vähemmän kuin vientiä.
- › Globaalissa konttiliikenteessä Niiralan mahdollisuus hyödynnettävä yhteistyössä Kouvolan kanssa
- › Pohjois-Karjalassa on ohuet kuljetusvirrat. Kuljetusten keskittämiseen tulisi kannustaa.

Henkilöliikenteen haasteet

- › Pitkissä matkoissa korostuu matka-ajan ennakoitavuus, henkilöautomatkoilla lisäksi nopeus ja sujuvuus. Joukkoliikennematkoilla merkittäviä palvelutasotekijöitä ovat matka-aika, hinta sekä matkaketjujen helppous ja hallittavuus – runkoverkon tulee ulottua Pohjois-Karjalaan.
- › Pitkämatkaisessa henkilöliikenteessä raideliikenteen tarjonta etelään on melko hyvä ja Karjalan radan nopeudennosto parantaisi tilannetta entisestään.
- › Matkailun markkinointi, käyttäjäryhmän tunnistaminen ja palvelutarjonta
- › Pohjois-Karjalan saavutettavuus on matkailun kannalta avainasemassa – kysyntä luo tarjontaa ja parantaa myös sitä kautta saavutettavuutta – Lappi hyvänä esimerkkinä.
- › Julkisten liikennepalveluiden järjestäminen syrjäisimmille alueille – teknologia, digitalisaatio ja uusien liikennepalveluiden kehittäminen ratkaisu

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Yhteydet kuntoon #POKAT2021

www.pohjois-karjala.fi/pokat2021

Pielisjoen linna, Siltakatu 2

www.pohjois-karjala.fi

facebook.com/pohjoiskarjala

[@pkliitto](https://twitter.com/pkliitto)

youtube.com/pkmaakuntaliitto

instagram.com/pkmaakuntaliitto